YILLOOP

Sajeki Passah

YILLOOP

Da u Sajeki Passah

Da pynmih Da
Ka Baily Passah
Panaliar Jwai

Da maham wei khang pyrchah wym em kiwon kiwon kiwa ye u chim nae pynmih ya iwon iwon i bynta yong kani ka kot la heiwon heiwon i dur/rukom khlem yoh bor na u nongthoh.

Yei hok da m[illegible]

CHAPHANG U NONGTHOH

Ya u Sajeki Passah da kha ha Jwai, man u, u khon yong u Embot Pyrbot wa ka Baily Passah.

Da pyndep u ya ka ICSE na St Edmunds School, Shillong; ya ka HSSLC na Gorkha Patshala Higher Secondary School, Shillong da pyndep u leh ya ka BA na Buddha Bhanu Saraswati College.

Dajooh kreh u kam u Project Co-ordinator wa ka Hope Foundation, dajooh kreh u leh wa ka Reliance Life Insurance wa u Meghalaya Guardian.

Katni won man u kam u Correspondent ka Meghalaya Times, u Member ka Editorial Board yong u Myntoilang Cable News wa kam u Assistant Editor u Chitylli (Khubor Jaiñtia wa chisien chi tayaw).

Heijooh i por u Sajeki Passah dang purae u ya ka LLB na Shillong Law College.

Yukdaw

Sñiawngooh

I ye yong nga u thoh ya ka "Yilloop" nyngkong dap O dei sñiawngooh wa khroo ya ka Bei wow Pa kiwa da ya em lang wa nga chirup kiwa da kyrchan wa da e mynsien ya nga hadooh kini ki sngi.

Hadien kamwa ar snem nadooh wa sdang O'u thoh hei ktien yong i dae (Pnar) nga da pyrchang O'u thooh ki laad kammon u ye O u pynneh pynsah ya ka ktien Pnar yong i. Jooh kynmoo O ya ki kyntien wa ong "Im i ktien im ka jaidbru" chooh chooh da yoo O wa ka jaitbru yong i man ko kawa mahajon ha ki parom khana pateiñ kiwa duna won hei thoh kamtae da pyrchang O u thoh ya ki parom wa ki sur kynood rwai katwa ye i bor wa khian yong nga.

Ha kani ka kot da pyrhang O kammon u pynwandur ya i rukom thoh ya ki kyntien khnang wow suk i u purae wei wow kynnoh ya ki. Kamtae da pyrchang O u thoh yakam kini ki kyntien hei sñiaw wakhian yong nga wow pynsuk ya ki nongpurae wei wa kyrmen O leh wa neini chaphrang u yaleh i kammon u thoh heitae i rukom i wow pynsuk ya ki nongpurae.

Dap O dei sñiawngooh ya ki payu wa ka yung ka sem yong nga ki wym jooh ieh nga la heiwon heiwon leh. E haroh O i sñiawngooh ya Woh S.Q Sumer wa u Ñiaw W. E. Dhar kiwa da yarap da pynchlur ya nga wow pyrchang O u thoh ya kani ka kot. Dap O leh dei sñiawngooh ya u Ma Chaphrang H Passah, u nongpynmih ya u kotkhubor wa chisien chi tayaw hei ktien Pnar u "Chitylli", uwa da pynchlur sakhiat ya nga u thoh O hei ktien Pnar.

Ym ye O u mylliñ ya ki kha ki man, ki lok ki jor, ki para wa yakrehlang wa waroh kitu kiwa da em ryngkat wa nga waroh chi kattu nadooh wa wan O cheini cha sla pyrthai, lym em phi, nga ym man O kamwa man O katni. E wa U Trekirot u theh haphi yei kyrkhu khyrdoh.

"Yei Hok U Knieh"

Sajeki Passah
(Nongthoh)
Panaliar
Jwai-793150

Yilloop

"Dieh nga ym yoh O'u e ya phi yi yi leh, nga ini waroh wa e kiwa rim ya nga wei wa boon na ini waroh toh iwa khih wa kamai hi O tae ham yoo luti u yoh phi tang chi ana leh na nga; bi!!! Yoo lakam wa boon wa e booh phi ha nga mo?" ong u Ksih ya ki chi kurim kiwa da lai ti ɗaan yarap na oo ha kawi step sngi yaw.

U ksih man u, u bru u wa da kha embhah ha kawi ka manyung kawa yoh wa kot bha chooh chooh man u leh u khon samen. U bru uwa sarong uwa lalot poisa, uwa yaleh katwa ye u kamai spah khlem pyrkhat de yei yoh yei dooh kiwi. Da man u, u bru uwa embor bha hapoh chnong neibhah wa da pahooh ka spah, u bru uwa yatoh bha wa kiwi kiwa embor kam ki waheh chnong ki Montri wa u Syeim. I yung wa sah u leh iwa miat hadooh kattae kattae hadooh wa u Syiem manda wan u cha kani ka chnong ym jooh dam u, u sah ha ka, da man ko ka yung kawa da bna naam bha, da ki spah kiwa dooh ye ki u sah ha ka sien sah, man i yung iwa da yoh yaroh na kut kiwa lai luti na katae ka chnong. Ki kpaer soh man ki kiwa heh hadooh kattae kattae hadooh wa ya ki soh wa mih na ki kpaer u, ha chnong ym ye ki u baam pynlut, hadooh wa haap u chalan cha ki chnong wa jan wa jngai, ki sula wa sap

u man ki kiwa da thaiñ da ki kynja that wa miat wa rben kiwa syat da man ki kiwa yahap u sap du ki syiem, ki sahkti ksiar wa ki moo kordor wa deiñ u man kiwa kodor bha kiwa tyrchiah wa sngi wa miet. Ki thaw ki bhaw ki hali ki pynthor yong oo da kı spah tylli kiwa da ki hajar ki bru kiwa rep ha ki. Ki kari kule kiwa da phah kyrpang na ki chnong wa stat u tah dieñ kiwa em chajngai wei du hadien kattu katni sngi wa pynemkaaam da kyntait ya ki.

Ka bei u pa u man ki kiwa maya bha ya oo kiwa pynbiang, pyntoh pyntne kat iwa kwah u ym jooh em iwon iwon iwa kwah u wow pyndooh ki.

Nadooh ki por wa dang khynnah u da man u, u bru wa yanap poisa bha, uwa heipor wa yakyndeh ke u wa ki lok, u yut tooh u na ki yow li thied baam, em ki por won wa lada em ki bru wa tyrwa baam cha sarok u thied u du kat ya oo samen, katwa kiwi ki lok u yoh bhah ki du manda phon ki oo deiwa ong “ym bien i nae u yakyndehke wa me la dym e bhah mi i itu i baam, lym kamtae u yasih noh i wa me”.

Man ka sngi hachwa wow mih li kyndeh ke u ka bei u da e bait chi kata ki switmit, ki baamkyndeh ya oo wei wa la dym lut u ki leh ham yoo luti u yoh kiwi tang kajiak neitae, u rah biang u ki itae waroh wym lut u cha yung yow pynuiñ u cha ka bei. Hanla kattae leh la man u katwa man hi ai leh ki lok na jngai wa khut yei pyrtuid u neibhah wa ha waroh kawi ka chnong ym em khynnah kiwa em tiar kyndehke kamwa em u.

Ym em u man u kam kiwi ki khynnah, ya oo ym jooh em phah skur na yung, tangwa da yah ki (ka bei wow pa u) da ki bru stat bru tip kiwa da chemphang ha kiwa boon ki liang wow yah wow sikai ya oo. Ki sula ki that ki nep yong oo man ki, ki wym jooh yoo neibhah da wanrah sa du na ki thaw ki wym jooh sñiaw ki wym jooh poi ki para khynnah u.

Manda sdang heh sdang khynroo u da sikai ya oo kammon u khih u kreh, kammon u pynneh pynsah u pynmih na ki thaw ki bhaw kiwa ka yung u em ko. Da sdang man u, u bru uwa duna lok bha ha chnong ha thaw han la kattae leh boon ki bru kiwa tieñ ya oo neibhah waroh man ki kiwa chong kiwa rep kiwa khih wa kreh hapoh ki hali ki pynthor u, kiwa chong sah wai ha yung u, kiwa kreh chakri ya oo, kamtae ter ter.

Manda kynjoh u cha i rta wa lephaw snem da chongkha noh u wa kawi ka Kong Lang, kawa na jan chnong hi u.

Ka Kong Lang man ko ka bru kawa mar dei kylla nei rukom man u Ksih, man ko ka bru kawa sbun ka kyllooid mynsien kawa yoo wyrai kawa yarap bru bha. Ki bru ha ka chnong u, jooh phylla ki wa kammon u bru kam u Ksih u yoh kurim u ya ka bru kawa bha tam kam ka kong Lang.

Boon ki khep mih i yachrai ya awri ha pyrdi yong ki khamtam manda yoo u wa jooh e yarap poisa ka kong Lang ha ki bru.

Ha kawi ka sngi heipor wa yoo u ka wa e poisa kylliang ko ya kawi kawi ka tymmen, u Ksih dei chrai, kyrha u "ileh yi toh pha ka wow e poisa pha ka kamni, nga wa khih chitom tae pha wa pynlut wa psa bru mo?"

"Yow krum mika kani ka spah hadooh katni sang wa khian mynsien mi, ileh kawow ye mi u kit chawa yap mo kat kani ka spah mi? Ieh daw poi hi itae i por heiwa me daw sñiawthooh hi miki ini waroh" jubab Ka Kong Lang.

"Heiwon sang kam itae i pyrthai, Nga uwa khih chitom tae u yoh O'u e sñiawbha cha ki, ini waroh i yong nga tae ileh u e hi-eh a ki du kamtu cha ki du hei ong pho?" pynuiñ ktien biang u.

Ka kong Lang yooluti bait ko wa daw poi i por wa u Ksih daw sñiawthooh u yei wa emkaam ki bru.

Hanla mih i yachrai hapyrdi yong ki katwa mih leh ka kong Lang katwa man ko ka bru kawa jem nood kawa sñiawthooh tae boon sien hi sleiñ hi-eh ka oo kiow nae, dep tae du hadien kattu katni sngi mylliñ wot u ki. Boonsien wan paan yarap ki bru na oo wei wa kamwa jooh man hi jooh kyntait jooh beh u ki kamwa beh mrad, manda mih ki na yung, ka kong Lang won wa yang ha dhari wow kylli na ki yei emkaam ki dep tae ka wa yarap ya ki dei wym tip u Ksih. Em ki por jooh phah wan ka ki, ki bru du heipor wym em u Ksih ha yung neibhah wa du kam ha kitae ki por wa ye ko'u ap u sñiaw yei chitom ki bru khnang wow e yarap ya ki.

Ki bru hapoh kani ka chnong dap ki sa du i burom ya ka, na jngai u yoo ya ka da wan ki cha jan wow klam wow e khublei wow kylli yei chait yei khiah ko, neibhah wa yoo ki wa ka kong Lang man ko ka bru kawa yarap kawa sbun mynsien kawa em jingsñiaw ya ki wa dooh wa duk kiwa tymbuiñ wa duna.

Em ryngkhat ki sngi manda jooh lai lang ki chirup cha yaw da chong ki hajrong ka kari kule wa phah chna kyrpang u Ksih, manda yoo u wa nadooh tymmen hadooh khynnah wa wan ki cha jan ko wow klam ya ka, u Ksih pait hieh u ka dei khmat sooh rkhai katwa ha mynsien won ong u "yoosar ka, wow pynlut ya ka spah ka phaw O, ish kam nga ni wa sih bhah sang u yoh kurim da ka wym sñiawthooh kawa tip sa du i pynlut sepai hieh ya ka spah ka phaw O".

Wat hadien kattu katni snem u Ksih wa ka kong Lang ym em u pher ki tang kajiak leh i rukom long rukom man ki, u Ksih nang joor i sarong, i khapnap wei kwah spah katwa ka kong Lang won nang joor i mynsien yoo wyrai bru, i mynsien yarap bru, kat nang mih ki sngi i maya ki bru ya ka kattae nang joor i.

Hapyrdi kini ki snem da yoh khon ki ya uwa da pyrtuid u Mon uwa man u khynnah uwa emsalon uwa maya bha ki.

Tangwa u Ksih ym jooh yoh por u wow ya emlang wow yakyndeh wa oo neibhah wa boonkaam u sadu hei pait khih pait kreh wa hei kamai spah.

Boonsien u Mon jooh kylli u na ka bei u " cheiwon em u pa neh bei, dang slem u wan u mo?"

“U pa mi tae lai kreh u nae khon, manda wan u, daw thied baam u ya me synnae khon”.

Mar ya wan yung u Ksih, u Mon najngai du wa yoo u oo da phet da sapdong da phah rah u ha u pa u heitae kylli wot u “pa cheiwon lai mi nadooh ynne nga yang ma yang bait me?”

Manda rah u Ksih oo, ong wot u “ha-o lai kreh O nae Khon yow yoh O’u e ya me chiboon mynstep mo”.

“Iyi u e mi nga neh pa mynstep?”

“Ieh daw yoo won mi ki sae to” da jubab u Ksih.

U Ksih ym jooh khana u ya u Mon iyi u e u oo tangwa oo thrang u, wow e ar chah neiwa oo da yoh u na ki warim (ka spah ka phaw wa ki thaw ki bhaw).

Manda psiah ki cha yung, ka kong Lang sai hi-eh ko lor nae na yuswi i baam dei murieh e ko ha u Ksih dei klam siow ong ko “hoh e ya u Mon ong wa rah mi ini i baam ya oo mo”.

“Hi pha leh kaini kwah pho’u e ya oo yow mlien won u, u paan bait man ka sngi “ da ong u Ksih ya ka mar ya dep ko u pynkham itae i baam ha kti u.

Ym jooh em tang chisien leh wa u Ksih u thied baam u ya u Mon, tangwa katwa wan yung u wei manda chong u harood tpai, i kti u Mon ym jooh suda i, neibhah wa ka kong Lang ym dam de ko u pynkham ha u Ksih i baam yow e u ya u Mon.

U Ksih ym jooh yoh por u wow ya em wow Mon, tangwa u Mon kamwa joohh man hi u pa u da man u, u khynnah uwa biang wa toh wa tne nadooh i rlam i bait hadooh i baam i dih. Boonsien manda ya kyndeh ke u wa ki lok kiwa chi para rta wa oo jooh ong u ya ki "ym yoh pa phi kam u pa yong nga neibhah kutwa wan kreh u ym dam hi de u, u lam baam ya nga, wei em ki por rah u ki sula wa ki tiar kyndeh kiwa ym jooh yoo phi".

Kitae ki khynnah won manda liwan ki cha yung hei miet jooh kylli ki, ya ka bei ki, "bei ileh u pa ym man u kam u pa u Mon, neibhah u pa u, kut wa wan kreh ym jooh dam u oo u e baam?"

Ka Kong Lang katwa du ka hi wa pait wa yoo oo u Mon jooh sneiñ ka oo wow man u, u khynnah uwa sbun uwa maya ya kiwi khamtam ki wym yoh wym kot. Jooh ong ko ha oo "Khon yoo mi nadooh nachwa da burom da kynmoo du ya ki bru wa khroo kiwa da leh ya ki kaam wa bha kiwa da pynkhroo pyn daki ya ki hi deiwa kreh ya ki kaam wa salonsar wow myntoi waroh kiwa boon wa lang wei wa du kam kitae ki bru u yoh ya itae i kmen nadooh mynsien neibhah wa da ye ki u pynkmen ya waroh" jooh ong ko yeini deiwa e nongmuna deiwa khoh pyrtuid ya ki bru ki wa mutdur hieh ko.

Katwa kamtae U Mon kam u khynnah ym jooh em u i mynsien sarong wei khapnap, da man u, u khynnah uwa sariem wa i rukom long rukom man ka bei u, hadooh ki jan yung jooh ong ki "ari u Mon tae thij nae kam ka bei hi u mo".

U Mon manda rah tiar thymme u wow yakyndeh wa ki lok, em ki sngi kiwa jooh e u wow rah ki ki kitae ki tiar cha yung khnang wow yohki diah ki u kyndeh chirup da kitae ki tiar, wei manda liwan u cha yung suda ka bei u ym jooh kylli ko na oo cheiwon booh uki kitu ki tiar neibhah man lei por yoo ko wa ki tiar u wiar ki chimiet katwa ha ka sngi wa bood won ymdam de ki u poi yung. Hadooh i baam leh, u Mon lada em iwon iwon wa rah u da saam chwa u ha ki lok dep tae yow baam won u ya oo.

U Ksih won iwi wa jooh kular u ya ka Kong Lang wa u Mon u yoh u chiboon chah neiwa yoh u, lada toh u yah u da ki bru stat na Dkhar leh u yah u, khnang wa u Mon u man u, u bru uwa stat uwa tip u wow ye u bichar yeiwa bha yeiwa sih.

U Ksih han lym jooh pynyoo u yei wa em por u yow Mon tangwa ha mynsien won ym em hi de ha pyrthai i kmen heiwa u khut u Mon ya oo, u kdung u sapdong u Mon oo. Ha mynsien u jooh ong u wa lada ya oo dang hei por wa dang khynnah u ka bei u pa u ym jooh pyndooh ki oo iyi iyi leh da im u i jingim kam u khynnah uwa dap du i kmen wei rkhai kamtae oo leh ym jooh kwah u oo u yoo u Mon ha ki umkhmat nei daw wa duna ini duna itai. U Ksih han lym jooh mlien u, u thied tiar kyndehke wa ki baam wa har rukom tangwa ym dam u e poisa ha ka kong Lang neibhah du ka kawa tip iyi u thied iyi u dam iwon wa sih iwon wa bha ya u Mon.

Heipor wa kynjoh u Mon cha i rta wa Soo snem tam U ksih da phah lithooh u ya kam kitae ki bru stat wow sikai ya u Mon kiwa da paiphang ha kiwa boon ki liang ym em stat de hakhmat yong ki.

Hadien kattu katni snem da wan poi syndet ka khlam cha ki chnong wa marjan wa ka chnong u Ksih da ki hajar ngut kiwa yoh kjut da ki spah wa yap. Da poor ko cha ki cha ka chnong u kam i diñ ha khloo.

Ki bru da dap ki sa du i tieñ da yaleh ki u thooh ya ki laad wow pyndooh ya kani ka khlam. Hadien kattu katni tayaw kani ka khlam da psiah ko chapoh ka chnong u Ksih. Ha chnong u Ksih leh da sdang ki u kem ya ka khlam katwa u Ksih won kamwa jooh man hi, ym em u pyrwa u yeitae waroh dang chongchit hi u hei khih pynlang spah.

Hadien kattu katni sngi da sdang sa ka khubor hamsaya wa ong wa em uwi u stat uwa ye u sumar ya katae ka jait khlam wei da boon ki chong kiwa da dep sumar u. Tangwa uni u stat da sumar u du kat ya kiwa ye oo u su chiphaw tylli ki poisa ksiar nae sanphaw tylli ki poisa rupa, ym sumar u dei myngkna wa ha ki phaw tylli ki chnong wa wan sumar u em du kattu katni tylli ki manyung kiwa bien u, u sumar neibhah wa ye ki u su ya itae i dor iwa kwah u.

Hadien wa uwi na ki nongchongchnong da wanphai u wa u khon yong oo uwa da chah sumar ha uni u stat ki bru ha chnong u Ksih da lai li kyrpad ki na oo wow e yarap ya ki itae i dor wa uni u stat kwah u, man la ka sngi da ki phaw ngut ki bru wa wan tia cha yung u Ksih.

Boon ki bru wa wan paan yarap na oo hei yatoh wa ini, em kiwa tyrwa u bynda pyn dei yung, em kiwa da bynda deiwow kreh ki wa oo dei myngkna hadooh san snem, wa kamtae ter ter.

"Sñiawbha ma Ksih uni u khon O da yoh kani ka khlam oo tae e ya i chiphaw tylli ki poisa ksiar wow phah sumar i oo, dep tae u kreh O ya me dei myngkna san snem" da ong ka kong Soo deiwa ngooh ya u Ksih na kjat katwa u kurim won ko wa yieñ harood wa u khon wa rah u ha kti.

U Ksih won katwa man u, u bru uwa eh nood, han la yoo u kattae leh wa da ngooh ki bru ya oo na kjat leh khlem yoo wyrai ong u "ileh thlah phi namo wa khlot phi ha kitu ki snem wa nachwa wa wan paan phi da chem e O tang chi ana cha phi ? Tae katni won ileh u e O? Ya phi waroh ym chaniah O, samboi manda jem ki khon ki kti, ki payu para ki kurim watang phi tae kylla myļliñ hi-eh phi nga wa ka poisa O?"

Katwa ka kong Lang ha yung chetja wa chong wa ki umkhmat wa joo wei kyrngah khlieh hei sñiawsih wa ki kyntien ha mynsien "ym ye hi de O, ym sñiawthooh hi de u yeini waroh" katwa u Mon da ang da khmiet hi-eh u kalo nae cha ka.

Ka kong Soo wa u kurim manda mih na yung u Ksih, mar heitae da kiat wot ko wei yaam lakam wa em wa yap. Mar ya sñiaw yeitae ka kong Lang da yieñ jor da phet cha lait wow pait yi wa jia, katwa u Ksih won da bood u wer nae nadien yong ka.

Ha lait da yoo ki ya u kurim katae ka kong Soo wa wan paan yarap dei kyrchon wei kun mynsien da pynthiah u ya u khon uwa da thkut mynsien ha kti u heipor wa mih ki na yung u Ksih katwa ka kong Soo won wa dem ha madan wa ki kti ha u khon yong ka.

“Maap khon da thooh i ki laad da yaleh i katwa ye i bor i tangwa ym ye i u leh iwon iwon wow yarap wow pynim ya me” da yaam piah nood ka kong Soo.

Du ya yoo yeitae ka kong Lang da li pynlang ko yei tiar yeitar ko wow mih noh na yung wa u Mon.

U Ksih manda yoo u yeitae da ong u ya ka “cheiwon u lai phi ini?”

“Ieh ym boi klam de, waroh chi kattu da yai chah O, tangwa kattu ym ye hi de O, hadooh katni hanpaya ym em hi de itae i mynsien bru mi mo” da jubab ko.

Du hadien itae ka kong Lang yut wot ko na yung u Ksih wa u Mon da wiar ki dei yong sngi. U Ksih manda yoo u yeitae dei khmat wa sooh rkhai heipor wa pait u wa mih ki na yung da ong u ya ki “dieh lai tangwa du hadien le sngi wa wiar phi, daw uiñ biang phi cha yung”.

Hadien thij le sngi wa yut ki heipor wa u Ksih dang chong hang sngi u ha dhari wei kheiñ sap khyrngang da yoo u ya ka kong Lang wei kaap jhan da wan ko cha yung wa u Mon ha kti wa dem ha tympha ko”.

“Oh... da wan phi, nga dangwa mut O wym uiñ hi de phi cha yung, mut O jan wa da yoh thaw phi chawi” da ong u Ksih dei khmat soohrkai kamwa rkhai beiñ ya ka kong Lang.

Manda poi ko cha jan u khlem klam tang chikyntien leh da ong ko “U Mon u Mon” dei chyoh wa tieñ wa kyrbeh.

Mar ya sñiaw u yei chyoh ka kong Lang lakam wa em iwa jia da rap u oo u Mon “ileh oo, ileh oo u Mon ileh kamni ym klam u nga”.

“Da yoh ka oo, ka khlam kawa waroh chi kattu waroh ki bru wa tieñ ki, da yoh ka oo u Mon” da ong ka kong Lang wa i chyoh wa yaam kthang.

U Mon ha Kti u Ksih da kbai u ya ki chakri u “dieh dieh lai li thooh oo utae u stat ong ya oo wow wan u kattae wot wei wow e O ya oo katwa iwa kwah wa paan u”.

Ki chakri u sak sak khlem ap de yeiwon yeiwon wa ong u Ksih da khreh ki wow lithooh oo utae u stat tangwa mar heitae u Mon da jem hi-eh u phnap nae.

“Mon Mon ileh me kamni, pait katni wot u lai lithooh ki oo u stat wow wan e dawai ya me, yow ye biang mi u ya kyndeh wa ki lok mi kam nachwa” da ong ka kong Lang.

“Dieh rah da ka um heini” da kyrha u Ksih ya ki chakri u.

Katwa pyndih um katwa kynjrait um ki oo, u Mon ym em hi de u pait u, kiwi won ki chakri wa em heitae da yoo ki wa da yap Mon.

U Ksih kamwa em wa yoh, da yong hieh u la ngiow nae, da dooh klam u katwa ka kong Lang da pait lakam wa khyrngiat.

“Ari khon ileh u ieh hieh mi nga kamni, kattu yi won de u leh O, da sepia waroh chi kattu wa syndong wa sumar a me, wa yaleh a me u pynheh pynsan wow man mi u dap chynrang, wow im mi i jingim kam kitu kiwa jooh parom a me” da yaam kthang piah nood ka kong Lang.

Dang heitae sñiawthooh u Ksih yei sñiaw ka kong Soo wa kurim ko heipor wadooh ki yo’u khon yong ki.

UKsih du wa yap u Mon da sdang u, u e wyrta pynda oo hi wa lada em kiwon kiwon kiwa emkaam dawai na utae u stat wow wan ki cha oo khnang wow ye wow yarap ya ki. Hachwa wow sñiawthooh u ha kawi ka sngi ka kong Lang dang hei sñiawsih da ong ko ya u Ksih “Numa nei tu i por wa bien mi u ap ya nga tae ym jia hi ini waroh, u Mon toh u em u wa i chirup heini.”

“Da ong hi O nadooh kitu ki por wa daw sñiawthooh mi ki ha kawi ka sngi tangwa ym jooh poi pyrkhat O wow chim por ya me wow sñiathooh mi ki hadooh wow poi hadooh uni u pood” da ong biang ka kong Lang.

Ka khlam nang khlan bha ko, waroh chi chnong da wan ki cha oo wow paan yarap.

U Ksih deiwa kynmoo ya u Mon khlem pep da e yarap bait u ki.

Ha kawi ka sngi da wan ka bei u Kam, Uwa man u lok uwa jooh ya maya bha wa u Mon kawa jooh lai paan yarap na u Ksih dalai ko cha oo wow paan yarap hei yatoh wow thied dawai na utae u stat ya u Kam uwa da pynyoo ya ki dak wa kani ka khlam da sdang ko u kem.

"Kong dang heini sñiawthooh a ki, da silet O yeiwa da leh O waroh, maap ya nga, na kitu ki por wa jooh wan phi cha nga, jooh kyntait bait O'u yarap phi tangwa dang heini sñiawthooh a ki waroh, tae khana kammon wa ye O'u yarap ya phi?" da kylli u.

Khatdooh hadien wa kani ka khlam da sdang ko u wiar katwa u Ksih dang lai uiñ ke biang u wa ka Kong lang hajrong ka kari kule u, ki bru da lang ki, ki wow klam wow khana wow parom wa ki.

Heitae i por Uwi u khynnah (u Kam), uwa man leh u lok u Mon, wa dang rah chi chang u khoo da phet u chajan wa em ki wa ka bei u wa bood ya oo, manda poi utae u khynnah hajan u Ksih wow e u ya oo utae u khoo da ong u "Ma, khublei chiboon wa da pynim mi nga, ong ka bei wa ym ye de i u su kylliang ya me. Ka diah O wa ki lok O da yap lut ki ym em u ye mi u yarap ya ki tangwa da yaleh mi u yarap ya nga katwa ye. Nga ym ye de O'u myllliñ yeini waroh". Ki bru manda sñiaw ki yeiwa ong u Kam da ang hieh ki oo u Ksih.

"Ma neitu I por tae jan ym yoo hi ika kani ka sngi. La dym lat mi nawa sdang ka khlam u poi cha kani ka chnong tae u Mon wa ki lok u, u em hi ki ryngkat wa i hadooh kini ki sngi, hanla kattae leh kyrmen O wow kmen u wow yoo ya me kamni neibhah da yoo O na kitu ki por wa u Mon kwah u, u yoo ya me kamni" da ong ka Kong lang heipor wa sñiaw ko wa mih kini ki kyntien na u Kam.

Du wa dep ka Kong Lang u ong yeitae, u Ksih khlem ye kun hi de da hiar u na kari wa ki umkhmat wa joo

deiwa kyrchan kawi ka kti ha ka kari da ong u "Ish ileh sang nga hadooh katni? Yi sang wa yoh u choh tyndep nga wow poi kam kani ka sngi? Numa nei tu i por u thlah a ka ka spah tae ym tharai O wow yoo wow chem ya kam kani ka sngi. Sakhiat du hapoh kattu katni tayaw da ye O'u yarap ya kat kitu ki bru da pynim O chiboon ki mynsien?"

"Lada ym khapnap la dym lalot spah O nadooh kitu ki por tae jan ym poi hi kam kani ka sngi, nga da dooh O ya u Mon du nei leh yong nga, ma pynsmat O'u yarap ya phi tae jan ym jia hi ya u Mon kamni. Pait kani ka sahkti kini ki sula, pyn da kini toh u ye O'u pynim ar le ngut, da kani ka kari O ye O'u pynim hadooh ynñiaw phra ngut ki mynsien" da yam piah nood wei silet.

Hanpaya

BYNTA - I

Da sdang u che, ki kjet sngi da sdang mih da chynna, ka bei u pa u Wan da khai, ka bei yow chet yow tu, u pa won u da phlai ya ki kot ki sla na thaw kreh, katwa u Wan won dang hajrong pallong wa thiah dang syngkhor, khor khor nae yoo kam wa dang khonboo hapoh yuchup yukdung la kam uwa thiah dang du chibet chipor. U Wan toh u khynnah wa khatynru snem i rta, uwa dang purae ha ka kyrdan wa chipaw kam u khynnah skur wei man u leh u khon samen yong kani ka manyung.

Heipor wa dang em u hei rta wa dang khynnah manda wan u na skur ym thooh u yeiyi yeiyi lait ya ka bei yong oo. Em ki sngi da ki sula skur lai u cha yaw manda wan u na skur mar ya tip u wa lai yaw ka bei u yow ye u, u yarap rah ya ki tiar, ki jhoor wa li thied ka bei u. Man u leh u khynnah uwa minot bha ha skur ym jooh em ki khynnah kiwa yoh chwa ya oo wow jubab ya ki jingkylli wa kylli ki nongsikai ym jooh em kawi hiwot ka eksaam wym poi u heiwa nyngkong. Kiwon kiwon ki baam wa ki tiar kyndehke wa mih thymme u Wan boonsien hi hachwa wow yoh u, u phah thied ha ka bei u, ka da dep thied ko ya oo.

Tangwa ini waroh nang kylla kat nang lai ki bnai ki snem boonsien ym jooh yoh por u, u li lithooh ya ka bei u, da sdang u, u swe u tlar hei purae puthi.

Manda poi u ha i rta wa khatynru snem u Wan da kylla u bak neiwa jooh man u heipor khynnah. Man la ka sngi hachwa wow dep khreh ja ka bei yong oo da kyrsu ko ya oo, tangwa kam wa jooh man hi u Wan dang yoo la kamwa dang dooh thiah bha u, hadooh kat wow dep chet ja, ka bei u da lai biang ko cha thawthiah u yow kyrsu biang ya oo, katwa u Wan won wa ki khmat wa pait klow nae, mar ya yoo ka bei u ya oo kamtae da ong ko "o... Wan khai noh khai khon khai yow lai, yow lait mi u slem skur kam tynnin."

"Aa! dei bei yang sa chibet hieh wa sñiaw ngiah ware O wa boon ware ki projek wa leh O ynnin waroh chimiet," jubab u Wan.

"Aa nae khon ymtoh ynnin thiah mi dang khynde waje dang nachwa me wa poi bait lym hei nyngkong tae hei wa ar ha klas mi? To han la kattae leh kyrmen wa katni leh yow pass mi kam wa nachwa dep kani ka eksaam matrik tae yow lai mi da ka sayan, neitae won yow lai purae laiñ mi cha lait (chapoh Dkhar)." ong biang ka bei u.

"Uuu... ka bei leh yei jooh bait, ham tieñsar to nga da heh O, da sñiawthooh O yeitae waroh" jubab u Wan, dep tae khai wot u joit nae yow khreh skur.

Hachwa wow lai skur u, u Wan da paan u san spah tyngka na u pa, yow thied kot skur wa kiwi ki tiar skur wa phah thied ki na skur, u pa u da ong u, "yi u

thied sang mi dei yong san spah tyngka, ym toh dang ka tu ka sngi wot leh paan poisa mi yow thied kot mi? Tip de ka ya me hi, aw jan man ka sngi paan poisa mi yow thied kot" klam sorsa u.

"Wa phah ki na skur, em ki kot wa ki synduk 'experiment' wa phah ki na skur u thied tae u leh O kammon, la dym rah O tae daw chah pynchitom O ha ki nongsikai" jubab u Wan.

"To chim kani, wei pynuiñ won ya kawa tam sñiaw mi" ong u pa u.

Hei jingsakhiat, u Wan ym toh wa phah ki na skur u thied kot u, tangwa ini waroh wa phah ki lok u, yow lai ke yow lai leh sñiawbha ki cha loom.

Hadien kattu katni sngi katwa ka bei u dang lai yaw ko da yachem ko wa kawi ka nongsikai u Wan ka kong Mar.

"Ari !!! da ka bei u Wan, cheiwon u lai pho ini tae da chait bha pho mo katni?" da kylli ka kong Mar. "Ari!!! da ka kong Mar, ym em hi, u lai yaw O itae". "Tae yachait hi, kani wot sae ka yong pyrthai, tae ileh won kylli pho da chait bha O katni wa sñiawpher hieh itae i rukom kylli?" kylli ka bei u Wan.

"Chae, neibhah ini wa dep, phah i u wan pho cha skur neibhah u Wan, tangwa ong u wa ym chait pho neibhah wa dang chah sumar wot pho" da jubab ka kong Mar.

Ini i jubab ka kong Mar, da pynlyngngoh ko ya ka bei u Wan wa neiyi i daw wa ong u Wan kamtae. Kylli wot kọ "ileh kong Mar wa kwah phi u wan O cha skur?"

"Yoo pho, u Wan ym em de u poi skur u deiwa thikna, kamjooh leh chem ki para nongsikai ya oo cha loom wa kiwi tawan ki khynnah wa ym yoo tip yong bru de ki nei muaid heipor wa dang man skur" jubab ka kong Mar. "U Wan ymtoh de dei kamwa jooh man u kamwa dang nachwa, uwa tip akor burom, uwa minot, yoosar kitu ki lok u ym em ware u yah ki oo cha ka luti kawa miat" ong ka kong Mar.

"Chae dei kong Mar, da bakla pho itae, ileh sang wakat u Wan uwa jooh tip bha pho u khynnah uwa minot uwa emsalon bha u man u kamtae, chae boi pynchoi hieh kitae ki nongsikai sae, potpho!!" pynrap ka bei u Wan.

"U Wan tae u khon yong pha ha yung, man u leh kam u khon yong nga ha skur, kattae leh pynap pynsñiaw O ha pha sae kam ka bei ka tre wa kha yong oo, iwa boon hi tae pha hi sae wa tip," da ong ka kong Mar.

"To meitae nga leh wa jhan O tae yn yachem won i neini, meitae mo" heitae lai wot ka kong Mar lakam ka bru wa yoo chrai.

Hei miet chwa wow ya baam ja ki ka bei u Wan da khut ko ya oo, dep tae da khana ko yeiwa yachem ko wa ka kong Mar, wa yei wa ong ko ya ka, wei da kylli ko watoh hi mo ym toh kamwa da khana ka Kong Mar ya ka.

Dei chyoh waheh da Jubab u Wan "ileh u leh O kamtae, boi bakla ki sae watoh ya nga `yoo ki, wei wa ileh u yah O pha cha skur ha wym toh nga, ki nongsikai leh yi krum ki cha loom heipor wa dang man skur lym toh wa kwah hieh ki nga u pynbudnaam."

“Chae nae nga leh kylli hieh o sae, ileh hi u man mi kamtae. Tae pi pi yow baam noh i dei ja, wei daw khreh kot mi ka eksam matrik leh dajan” ong ka bei u.

Hadien itae manda dep ki u ya baam u Wan dalai u cha i thawthiah yong oo, katwa ka bei won dang sait pliang sait kchu ko, dep tae chong pyrkhat ko yeiwa klam wa khana ka kong Mar ya ka, han la kattae leh da chaniah ware ko ha u Wan wei ha mynsien ko, u Wan boon wa bichni ya oo.

PYRDA - II

Hadien kamwa soo snem, cha yaw cha hat manda yoo ki bru ya ka bei u pa u Wan da kdaw da klam siow ki para ki “kate sae ka bei u Wan, ute sae u pa u Wan”.

Ha kini ki snem chiboon da kylla; ka phang klam ki bru neibhah yong oo man ko sadu iwa sih, da parom ki kammon u khon samen u khon phrangsngi u khynnah uwa stat da pynsepai yei stat yei bor jabieñ yong oo deiwa im sñiawbha leh sñiawbha deiwa pynawri pynawra ha chnong ha thaw.Ha pyrdi kini ki soo snem u Wan da pteiñ u, u im wa kitae ki lok yong oo wa kiwi kiwi ki khynnah kiwa man kam ki hi kam kiwa da parom ka kong Mar ya ka bei yong oo. Da boon wa kylla, ka eksam matrik pyndep hi u, tangwa ym toh kamwa mut ka bei yong oo, da lait u ka, ka eksaam tangdep.U Wan da man u uwa da pynjoor sadu i kaam thala ki kaam sih kiwa har rukom, da im u hei pynawri wei yachoh yadat wei muaaid tanglang wa kamtae ter ter, iwa da pynkjut pyntakha mynsien ya ka bei u pa.Ki bru waroh da klam da khana chaphang i man i

long u Wan, iwa klam sa du iwa sakhiat iwa tne tangwa ha yung chim por ko ya ki u ngait dei yong snem neibhah wa ngait bait ki wa u Wan ym toh uwa man kamwa ong ki bru weiwa ym em u pass bha u toh neidaw wym hoi ki nongsikai yong ka skur wa purae u wei wa bichni ki bru yei stat yong oo.

Ki bru hadooh ha yung ha sem da sneñ da kroo ki ya ki khon yong ki deiwa e ka nongmuna yong u Wan, ki bru ha chnong barabor jooh ong ki "duhai ham man kam u Wan mo khon, ya sepia hieh phi".

Ka bei u pa yong oo da yaleh ki katwa em dooh i buit i bor wa kammon u pynlait ya'u Wan na kini ki kaam sih nae kaam thala. Da sneiñ da kroo da choh da dat ya oo, hadooh da kset leh ya oo ha yung, tangwa kini waroh yoo kamwa dang pynchlur ya u Wan u leh u ya kini ki kaam wa pyrchah ya i ngait ka imlang sahlang.

Ka bei u Wan boon sa du i thiah kjut neidaw wa pyrkhat neibhah yong oo, katwa u pa won sadu u pynbiang pyntoh ya ka, ha mynsien won da kthang da piah u nood yong ki pyn- ar ngut.

U pa yong oo ha kawi ka miet heipor wa u Wan da poi miet bha u cha yung dei wym yoo tip yong bru de, da beh u ya'u Wan na yung "Wan!!! hadooh katni da leh mi, dieh mih noh neini i yung katni hiwot, ban u im kamni wame chirup lah iwa im hi khlem em mi dieh mih noh ham kam pa de nga, wa nga wame ym em jingtip hi de kattu" kynhied u oo wa ki umkhmat wa joo wa ong u yeini.

U Wan won dalai bait u sak sak nae cha thaw thiah, la kam utu u wym em u sñiaw yeiwa ong u Pa u.

U Wan ha kini ki bnai ki snem da pynjoor u sa du dei chim poisa na yung yow yoh u, u ya sñiawbha wa ki lok ki jor yong oo, manda sangeh u pa u e poisa da kyruiñ u cha ka bei neibhah watip u wa ka bei u ym jooh em u pyndooh ko ya oo kat deiwa paan u.

Khatdooh manda dam won sa ka bei u, u e poisa ya oo da sdang won u wow chim ram chim chah sa na ki lok ki jor yong oo neibhah datip che u wa naki bru nae ki jan yung jan sem ym yoh hi tang u. Na ki lok won ym jooh pyndooh ki oo neibhah da kular u wow su won ya ki waka sut wa heh, katwa paan ki. Da im sngi u Wan sadu hei sñiawbha, khlem pyrwa de u thooh khih neibhah sñiaw bait u wa bha ki lok yong oo, ki wym boh oo lada ym em khih hi ai u leh.

PYRDA - III

Hadien kattu katni snem u Wan nang joor i sih u boon sadu hei muaid, ka bei yong oo da man kjut ko neibhah yong oo, dei langer wapoi ko cha Hospital na ki kjut wa har rukom khamtam nei pyrkhat kjut nood yei rukom man u Wan.

Dapoi hadooh u pood wada thiah chitom joor bha ko dei yong bnai ha hospital, ha hospital ki doctor ki nos waroh da yoo wyrai ya u pa yong oo neidaw wym em wa yoo wa pait wa ri wa sumar ya ka bei yong u Wan lait na oo, katwa U Wan im sngi sadu hei kynjai.

Dapoi i por wa u Wan da sdang u, u dooh ya ki lok wa jooh ya em wa oo, wa jooh ya im ya sñiawbha chirup wa oo da sdang ki u yut u rieh manda yoo ki ya oo

neibhah wa ym em poisa de u wow ya im sñiawbha wa ki kam wa jooh. Manda lai u cha ki thaw wajooh ya chong leh sñiawbha ki lok u, heitae u chem u ki, tangwa manda lai u chajan yong ki da leh ki kam wym yoo ki oo, em won kattu katni ki lok u dabeh ki oo neitae i thaw wa em ki.

Ha kawi ka sngi katwa u Wan dang lai bha u cha ki lok u da yoo u wada sdang ki oo u yeit.

"Ileh yeit phi nga kamni, em iwa bakla O mo lok?" da kylli u Wan na ki.

Leh ki-oo kam wym sñiaw, u Wan ym tip de u kammon u leh ym em thaw hide u lai. Dei chrai kyrha u ki, ki lok u "yoosar da yoh lok thymme phi mo ini tae yoo beiñ phi nga?"

Mar heitae yieñ wot uwi na ki "me ham pynheh ware itu i ktien mi, pynuiñ chwa ya katu ka poisa wa paan mi, na i".

"Yoosar me uwa khlem khih uwa da kyntait na yung kammon won de u su mi ka katu, ka ram wa chim mi na i, i ki lok hieh mi ymtoh ki wow psa bait me nae u e bait kat deiwa paan mi?" ong uwi na kitae ki lok u, wa em heitae.

U Wan da kylla dur hieh u khlang nae, da chong u pthaek ha madan wa ki kti ha khlieh wa chaan dei yoo ñiawliar.

Dang heitae sdang u, u khyrngiat ya waroh wada leh u.

"Ish hadooh katni mo, paya ki lok du manda biang da dap hieh, u em ki, kat da kitu ki kaam da leh O, ish

da bakla sakhiat O. Tip dang em hi ma-ai wow maap wow wyrai ya nga?" ha mynsien klam u samen samen.

Chong u dei yong kynta heitae dei pyrkhat sñiawsih da silet u yeiwa da leh u waroh chi kattu wa ki umkhmat wakai. Hadien kattu katni da yieñ wot u jor nae dep tae lai wot u, da uiñ hieh u cha sarok neibhah da sarom u, ym nood de u wow lai wat tang cha yung leh, ha sarok wa ki umkhmat wakai wa joo, ki bru wa ang wa khmiet cha oo wa pyrkhat wa lyngngoh; "tip ileh oo u Wan kamtae ma-ai ?

Dei wym yohsa manda yoo u wa ki bru waroh wa ang wa khmiet cha oo, da dem hieh u hei por wa yoo u ki.

Da lai u cha jngai, manda chem u ya uwi na ki lok warim yong oo, u Chaan ha luti, da kylli u Wan na oo, "ei! toh hi nae wa waroh ym ye hi de ki nga u maap?"

U Chaan man u, u lok u lok skur yong oo uwa yajooh maya u heipor wa dang khynnah u uwa man leh uwa sah mar jan yung wa oo.

U Chaan da ong u "Yi mut mi ym sñiawthooh O?

"leh ai to, nga u lai chwa O" ong u Wan.

Dep neitae da lai u cha ki loom bah cha synrang, dei jingmut wow noh yap u, manda poi u heitae i thaw heipor wa yien u ha kyndian u loom da rngip u ngiaw.

Kynmoo wot u ya ki wa maya dooh ya oo, da yoo u ya ka bei wa u pa u. Mar ya yoo u ki ran dien wot u na itae i thaw wa yieñ u (synrang).

PYRDA - IV

Da phet u neitae i thaw, da lai u sak nae cha yung, manda poi u ha yung da yoo u wada khang chabi na lait, da kylli u ya ki marjan yung "hei ileh ym em bru mo ha yung?"

"Mai!!! cha Hospital ki na ong wa chitom ka bei mi, ileh me tang kat yeiwa kjut ka bei mi ym tip mi mo?" da kylli kitae ki jan yung u.

Sak nae hachwa u yoh de ki u ong iwon iwon, mih wot u da lai u sak nae cha Hospital wa thiah kjut ka bei u.

"Yi yoh won u kattu, yoosar kattu tae ha hospital leh u pyllait de u ki yndae?" da klam siaw kitae ki jan yung u para ki.

Mar ya poi u ha hospital da kylli u yei thaw thiah ka bei u.

Manda poi u hajan itae i kamra wa thiah na jngai da yoo u ka ka bei u wa thiah kjut da rkhoh wa ha khlieh thiah ka miyiat wa dap sa du ki dawai. U Wan ym tipsap de u, u leh kammon da yieñ u tden nae ha taksaw, ym nood hi de u tang u psiah cha kamra wa thiah ko.

Heitae wan u pa u wei dawai ha kti wa i jasong u na dukan da yoo u oo u Wan ha dwar.

"O da me mo, yi li thooh mi cheini, ileh emkaam poisa mi mo? Dieh lai noh nga ym em poisa hi de O tang wow thied ja pynya nga hi" diñ dang u pa ya oo.

U Wan wa ki umkhmat wa joo da ong u "pa, ieh da biang, ymtoh wa wan li thooh poisa O ini, ymtoh wa

wan lithooh O yi yi leh iwa ym emkaam, nga wan lithooh a phi?"

Dei kyrchon wa ki kti wa wyrchaw "Maap ya nga da man sakhiat o utae u khon tamsneiñ uwa ym tip bru tip blai, uwa da kyntait mi u kam khon. Heini wan O cha phi wow paan maap yeiwa da leh O waroh chi kattu iwa da pynkthang ya phi waroh chi rta. Ha-o ym ye hi de phi nga u maap tangwa sñiawbha ham kyntait de nga, neibhah waroh da kyntait ya nga, sa du phi arngut kiwa dang ye nga u pdiang heini ha sla pyrthai."

Mar ya dep u, u ong kitae ki kyntien da ong u pa u "yieñ, ka pyrthai waroh kawi ye ka me u kyntait nga leh da kyntait a me, han la kattae leh me dang man hi mi u khon O, ka bei mi yoo, Wan ite waroh tip hi mi ileh wapoi hadooh uni u pood?"

"Pa ini waroh toh nei leh hi O, wada pynkthang mynsien ware a phi" da ong u Wan.

"O-hoh Wan, ini waroh ym toh neileh i yong me, ini waroh toh neileh hi i, nga wa ka bei mi wa bakla; ya me da sien ware i, ym jooh ngait i yei ong ki bru neibhah wa ong mi wa choon ki me, da chaniah ware i me manda yoo i wada lait iwa leh mi leh boonsien hi sleiñ i, neibhah wa kyrmen i wa me da tip mi yei wa bha iwa sih da e mon ware i me" da ong u pa u, wa ki khmat walang um wei yaleh u, u pynchkaeh yow lait ka bei u Wan u yoo.

"Dieh lai cha ka, neibhah yow tip mi han la thiah kjut ko kamtae leh ym jooh dam ko u kylli ya me. Tip yi krum u ma-ai, tip da dep ja u ma-ai.....?" ong u pa u.

U Wan manda psiah u da yoo u ka, ka bei u, najrong palong wa thiah ko, dem wot u ha tre kjat ko khlem

klam tang chi kyntien da yaam piah nood u, wa u pa u wa yieñ ha jan u. Ka bei u manda yoo ko yow Wan wa yaam u kamtae da khmiet ko cha u pa u dei lyngngoh wa phylla ko ym tip ko neiyi i daw wa yaam u Wan kamni. U pa won u wa ki khmat wa dap da yaleh u u kun ki ki umkhmat u wa i dur wa yoo dap sooh rkhai.

Ka bei u mar ya yoo ko wa u pa u Wan wa dap u sa du i kmen, da ong ko dei chyoh wa tlot wa kyrbeh "yieñ khon, yieñ da ki phaw snem yooluti O wow poi kani ka sngi, hanla duk O u yang kitu ki snem da tip chwa O wa daw poi mi ha kawi ka sngi."

"Bei, man sakhiat pho ka Blai, kawa em bait chirup wa nga la heiwon heiwon i por kawa da maap da tip ya ki kyntien kiwa mut O'u ong" klam u wei yaam khyrngang.

"Bei jem noh yow liwan noh i cha yung neibhah wa neini chakhmat kwah O'u ya emlang i chirup kam chi yung kam kitu ki por nachwa heipor dang khynnah O".

Hadien kani ka sngi u Wan ym em hi de u mih u lai u wan u wa kitu ki lok u, ym em hi de u dih u baam u, ka bei u leh hadien kattu katni sngi liwan wot ko cha yung.

PYRDA - V

Hadien wa u Wan ym em de u dih u baam u, u pa u leh da noh i rta u ym ye hi de u, u khih u kreh u kam na chwa da jan i por chong ngiah u na i kaam wa jooh kreh u. U Wan da sñiawthooh u wada toh i por wa u khih u kamai noh u da oo yow pyndap pyntoh pyntne u ha yung ha sem.

Da sdang u, u lithooh kreh kat i khon wa yoh u, da lai li paan kreh u na kylleiñ ki thaw tangwa na ki rukom im u dang nachwa ki bru artatien ki u e khih ya oo wa tieñsar ki ya boi manda yoh poisa u tae sdang biang u u dih u baam. Em kiwa pyrkhat wa manda yoh khih u tae pynyoo pyntaw ya ki lok u wa da yoh khih u katni tae sdang biang u, u lai ha katu ka luti wa im u, em won kiwa tieñ u e khih ya oo neibhah wa tieñ ki ya tooh u na ki kamtae u Wan da chong u khlem khih khlem kreh da sdang u, u dooh jingkyrmen.

Da sdang u, u thooh ki laad wow u seiñ khih noh u dei yong oo hi tangwa heitae ym em laad ya oo neibhah wa ym em poisa de ki ha yung ha sem, i thaw i bhaw yong yung leh waroh da dai lut ki ki, da pyrchang u, u chim ram na ki bru tangwa heitae ym em wa e neibhah tieñ ki ya boi ym su de u ka boon kiwa kwah u bynda u kat deiwa em khnang wow e ram ki ya oo, heitae leh katwa waroh ki thaw yong yung da dai lut ki ki ym yoh u Wan.

Ha kawi ka sngi katwa nang uiñ u ha yaw da chem u oo u Chaan.

Da kylli u Chaan na oo "ileh me Wan kamni wa yoo wiarnar hieh me?"

"Aa nae Chaan ymtip mi nae, yoosar ym em Blai hi de yndae heini ha pyrthai?" ong u Wan.

"Kammon itae, yi mut mi ym em Blai hi de?" da kylli u Chaan.

"Ym em Blai de nae" jubab u Wan.

"Yi ym em Blai, ym em Blai mi, ileh tae khanna wot na-ong?" da kylli biang u Chaan na oo.

"Yoo mi katni nga ym em hi de u im O i jingim kam nachwa, ym em de u dih u baam O, wei u yaleh O u dam, tae ha yung ka bei u pa leh da heh ki. U pa leh kattu ym slem hi de da chong ngiah u, tae yaleh O u thooh khih kat hawa yoh tangwa ki bru yoosar ym emkaam chakri de ki. Manda ong O'u chim da ka ram yow seiñ khih O leh ym em wa bien u e neibhah wa ym em kawi wot leh wa ye O'u bynda, tae khana mot nae heiwon u chem yow Blai?" klam kut laad u Wan.

"Wan ieh yn khana O ya me katwon yoo O wa chitom ka bei mi ha kini ki por wa dadep katni won da sñiaw O wa ong ki wa da kylla dapher bha mi katni pyn iwa man mi kamni tae ka bei mi leh jan da chait hi ko. Nga hi samen katwon dap O dei kmen wa da tip yongbru mi katni neibhah me man mi kam u payu yong nga neibhah nga jooh kynmoo O wa dang hei por walai skur i, me boonsien bha yarap mi nga. Tae manda ong mi yeitae i khih to me ham khuslai nga tang wa em, me ye mi u wan kreh noh wa nga, tangwa kynmoo wa e kreh O me ym toh wa yoo ra-ai a me, wa e O neibhah wa ym ye O u su kylliang yeiwa me da leh mi ya nga heipor wa dang em i ha skur wa man u khynnah wa bha" klam e mynsien u Chaan.

Nadooh katae ka sngi u Wan da kreh u wa u Chaan, da kreh chitom u miet wa sngi. Du hapoh kattu katni bnai da pynuiñ lut u ka ka poisa wa chim u na ki lok warim yong oo. Ki bru waroh da phylla lut ki wa kammon u bru kam u Wan u wym jooh yoo hei yongbru katni won da man u uwi na ki bru uwa da yoh burom bha hapoh chnong poh thaw.

I maya wa sakhiat

Chisien em uwi u khynnah uwa pyrtuid, u San, uwa man leh u khon swet rangli. U San wan u na kawi ka manyung kawa dooh bha, ka manyung kawa im ha ka rep ka riang, ka bei yong oo da yap ko hei por wa kha ka oo. Katwa kamtae u pa u San hei por wa lait u nei kaam rep da kreh u kam u mistri dieñ, wei wa man u, uwa kreh chitom bha yow pynbiang pyntoh yow San.

Heipor wa u San em u ha i r'ta iwa khat-ar snem. U pa u yap kjut noh u, ym em ma em woh, em weipun weili, ym em hi de kiwa pait wa yoo ya oo neitae da sdang u, u im samen.

Nadooh wa dang khynnah u San, da sikai ya oo, u man u, uwa tip Bru tip Blai, uwa ki bru chaniah bha ki, tangwa hei ban joor ware i dooh boonsien hap u, u lai li khrong na ki bru yow e khih e khan ki oo yow yoh tang i ja.

Da slieñ u da ka yuslieñ kawa da sap samar bha, kawa da jaet da pai, ka putoi u leh, da man ko kawa da khooid rong wada baam khñiang na ki tympha, u sñiooh u leh u wa jrong lakam da ki snem ym em hi de u ah u toh kaait. Em ki por duwa yoo ki ya oo, da khreh u e khih ya oo du nei daw wa yoo ki yei rukom riam rukom bait i yong oo.

U San nadooh wada yap u pa u, da sdang u kreh chitom dalai kreh nongsngi u katcha wa yoh yow im ja kpoh u, katwa man u khynnah uwa kreh hok, uwa kamai hok boon ki bru wakhut kreh oo dei langaer.

Hadien phra snem, ha kawi ka sngi da lai li kreh u cha kawi ka yung u montri wa khroo tam u Syiem heitae ipor, man ko ka yung dalan paki. U San nadooh wa dang khian u, jooh kwah bha u, u em kam kani ka yung, ka yung kawa ya ryngkat wa ka yung u Syiem. Ini i yung man i, iwa heh hadooh kattae kattae wa waroh ki bru ka chnong ye u chong u sah heitae, dang du na lait leh da em kamwa soo san ngut ki chipai wa yang sonteri ya ka, cha dien chynkiar i kpaer syntu hei wa ye u chna da ki phaw tylli ki yung trep, i kpaer wa pait wa yoo da ki phaw ngut ki mali, i yung iwa da yoh yaroh na kiwa boon ki nongwanke cha kani ka chnong.

Uni u montri em u, uwi u khon chynrang, u Phrang uwa yatoh rta wa'u San. U Phrang man u, u khynnah uwa da stad da tip bha, u wa da e sikai da ki bru wa chem phang bha ha ka hima u Syiem waroh kawi. Chooh chooh u Phrang leh man u wada chemphang jan waroh ki kaam saiñ hima sima, ki kaam thma, ki kaam sumar bru wa kamtae ter ter.

Nyngkong mar ya yoo u San ya'u Phrang ha kpaer da khmiet u oo na khlieh ha kjat da ang hieh u, u yoo ya u khon u montri wa i rukom riam rukom bait u, ki jait that wamiat wa bha kiwa ym jooh yoo u hei jingim yong oo, ki that rong baingon, ki ksah wa deiñ

u ha chkoor, ki wa da thoo saje wei wàn dur bha, ym du kattae ki that ki nep kiwa sap u leh toh kiwa emdor ki wym tip hi de u wow batai leh.

Mar ya wan u Phrang hajan u, u San katwa dang joor ware i khmiet wei thnga wa pynsong sam song chooh chooh u, klam u samen hapoh mynsien, "toh hi ma-ai uni, utae u Blai?"

U Phrang duwa yoo u wa uni u bru da khmiet bait u oo, da kylli u ya'u San "me u yi oo, ileh khmiet mi nga kamtu?"

U San kam wa khyrngiat na yimphoo da kyrchon u ha khyndaw dep tae wei khlieh wadem chapoh la kam wa klam u ya'u Syiem. Da jubab u "nga u San, u wa wan kreh mylla heini......"

U San da pynrap chooh chooh u dei wa ong "maap ya nga lada bakla O u pait ya me kamtu, nga dang pykhat O, u Blai leh kamni mo riam sap kup u?"

U Phrang mar ya sñiaw u yei jubab u San da kdung u oo na tympha dei wa ong "yeiñ lok yeiñ, han la man O katwa man leh ym ye mi u pynyahaap ya nga kat wow Blai, han la man O u khon u montri leh wei stad wei tip wa boon em ha nga, dang boon wasah O hei doom, da im O i jngim wasuk wasaiñ, i jingim pahooh, kat wym tip O yi yi chaphang ki jingim yong phi, e wa kattu me, ym man de mi u wa khih mylla heini, u man mi u lok yong nga, u wow sikai ya nga ya kiwa boon kiwa dangsah doom O."

Kruid nae khyrngiat u San wei langoh u kamwa tymmoh da'u ly'oh wa yong, wa ileh sang kat da'u khon u montri wa khroo tam u Syiem tyrwa man lok u wa oo, heitae hi ong u "ym jooh em wa tyrwa wow man lok wa nga hadooh kini ki sngi, u pdiang a ki u man O kam ka kti timun yong nga, ym toh wa man mi u khon u montri, tangwa wa klam mi ya ki kyntien kiwa hok kiwa sakhiat, da pynyoo mi ya i mynsien wa yinsur mi ha nga".

Nadooh kani ka sngi kini arngut da maya lok chi doh chi mynsien uwi ya uwi ym em hi de u ya jngai ki, uwi na'u wi, chirup chirup bait katcha walai wawan.

U San da yah da pynyoo u ya U Phrang ya i rukom im yong oo, i rukom im kiwa dooh. Da yah u oo kammon u rep kba, u thung syllah, u tong dkha, da yah u oo cha walai chare masi chare blang u, da yah u yei rukom lai rukom wan, i jingim kiwa boon ha ka hima im ki, wa kamtae ter ter.

U Phrang won da yah u yei wada tip wa da sikai ya oo waroh chi rta, da sikai chong kule u oo u San, da sikai u oo yei rukom klam hawa em wa kiwi tawan ki bru, da e baam u ya oo ki jait baam wym jooh yoh ha yaw kiwa da rah na Dkhar, da yah u oo kammon u yaklam yaparom yakhana wa kiwi, kamtae ter ter, dang heini u San da sñiawthooh u ki i jingim wa im suk im saiñ.

Katwa nang lai ki snem la kam chi payu kat cha walai wa wan, kat dei wa leh ki, ym hoi hi de u yalait ki uwi uwi. Manda phah thooh u montri ya u Phrang, ki chipai yong oo da thooh ki ya u San neibhah wa tip ki

wa hei thaw wa em u San heitae hi u em u Phrang. U San da man u kam u khon yong u montri hi, da im suk im saiñ u ym em hi de u lai kreh mylla u.

Hadien san-ynru snem da yah u montri ya u Phrang cha kawi ka hima wa jngai yow yaklam ya ki kaam yadai yathied wa kani ka hima. Kamwa jooh man hi u montri da tyrwa u ya u San wow lai lang u wa ki chirup, tangwa u San da yait u ya ki deiwa ong, "ieh yn chong ai O ha chnong, yoh O'u pait ya ka chnong ka thaw". U San da neh da sah u ha chnong katwa u Phrang dalai u wa u pa u yong oo cha kani ka hima da ki bnai.

Ha kawi ka sngi katwa u San dang lai yaw u samen, da yoo u ya kawi ka kynthai wa jrong sñiooh kawa da sap da speiñ da ka muka... kawa miat tam ka kynthai kawa yoo u hei jingim i yong oo, kawa da riñ da pynchoh biej ya ki khmat u kam wa toh myntor. Ka leh mar ya yoo wa u San da pait yapbiej u ka, khlem khrip khmat. Ka dei sarom da kaap ko wut wut yow mih noh na yaw, chwa u yoh ko u mih neitae da tyngkhooh ko mam nae wa ka Men Su, ka beikhian ka yong ka, kawa man leh kawi na ki nongkreh wa chaniah u montri kawa da ri da sumar ya u Phrang.

Mar kamtae ka Men Su, da kylli ko na ka Tngen "ileh pha kamni wa yoo sy'a yoo jhan hieh, wa mar wa tyrha pho kamni, la kam i diñ?" Mar ya dep kylli ka Men Su, ka Tngen da kyruiñ ko cha'u San, ka Men Su mar ya kyruiñ ka Tngen cha oo, khlem ang chikyntien yei jingkylli ko, dei phylla, da pait ko cheiwon ka Tngen kyruiñ ko, ka Men Su, mar ya yoo ko ya oo da

ong ko "Oh utai, u San u lok chidoh chisnaam yong u Phrang u khon samen u montri wa khroo". Duwa sñiaw ko yeitae i kyntien, sak... lai ko cha yung wei sooh rkhai samen samen wa sñaw toh nood ko.

U San, ha katae ka miet ha yung yong oo, da pyrkhat da kynmoo u sa du ya katae ka kynthai ka wa da yoo u ha yaw. Ym lai khmat hi de u thiah u dem. Waroh chimiet u San da pyrkhat u sa du ya ka. Da jhan u, u che noh lura lura wow yoh laad u ya chem biang wa ka sa chisien.

Ha ka sngi wa bood da u San wa u Phrang ha ka sngi wa bood dalai tong dkha ki wei wa ha i janmiet manda wan li tong dkha ki, u San da jhan u sa du wow poi cha yung u Phrang, mar ya poi, u San da khmiet u cheini cheitai, la kam uwa wiar poisa. Da kylli u na ki wa kreh yong u montri heiwon u chem u ka, ka men Su. Manda tip u wadang khait jhoor ko na kpaer da mih u, u lai yachem ya ka, yow yoh u, u kylli na ka hei yatoh wa katu ka kynthai kawa yoo u laem nae ha yaw.

Manda chem u ka, ka men Su da ong u "men em iwa mut O'u kylli na pha."

Mar ya sñiaw ko yei wa ong u San kamtae, da sñiawthooh ko wa u San kwah u, u tip chaphang ka Tngen, neibhah da yoo ko wa ka Tngen da pait ko cha oo heipor wa chem ko ya ka ha yaw, tangwa ka men da kylli won ko na u San "iyi sang ma-ai u yoh mi u kylli?"

"Men sñiawbha khana ya nga, ka yi ka tu ka kynthai ka wa klam wa pha ynnin ha yaw, kawa neiwon wa kawa kammon?" kylli u San.

"Ym ong O kat ym pu khana mi, ileh kwah mi u tip kat kat deitae neibhah yong ka?" ong ka men.

"Ynnin nadooh wa yoo O ya ka ym yoh thiah yoh dem de O, da haer i thij i pyrkhat O sa du cha ka donhi, da pynchohbiej ko ya nga....." ong u San.

Ka men da sleïñ chooh ko kiow nae chipor, dep tae jubab ko deiwa ong "ka tu toh ka khon-ruit O, pyrtuid ko ka Tngen, kawa da ri da sumar O kam ka khon ka yong nga, nadooh wadang khian dang sdiah ko. Ka bei u pa yong ka da yap ki heipor wadang khian bha ko, tae nadooh kitae ki por nga wa ri wa sumar, wa pyntun wa pusai, wa pynheh pynsan ka."

U San mar ya sñiaw u yei tae, i mynsien yong oo nang lung chooh chooh i sñiaw u ya ka Tngen.

"Tangwa dang ini wot da yoh bru O, wa da rai O wa, da toh i por wa'u pynchong kurim noh ka" ong ka men.

U San ym em hi de u sñiaw u yei wa ong ko, dep tae psiah wot u cha yung u montri.

U San ha ki sngi wabood dalai u man ka sngi cha yaw yow yachem wa ka Tngen tangwa ym jooh chem u ka, ini nang pynjhan pynsy'a ya oo.

Ha kawi ka sngi da yang kat wa yang leh ym wan de ko, kamwa jooh man ha ki sngi wa da dep da khreh u liwan noh na yaw, ha luti da yoo wot u ya ka Tngen wa ka muna jun kawa kit ko na yaw, wei tiar chi kyndung da doon wei ryngkhi.

Mar ya yoo u San ya ka, sdang wot u ka u bood, dep tae ong wot u "yoo khia hi-eh ka tu ka muna, lam nga yarap rah wa pha." Manda e ko ka muna ha oo da libooh u ka hadooh wa poi yung, ha luti da sdang ki u yaparom yakhana. Hadien kani ka sngi da yachem ki langaer ha luti, da sdang ki u ya jooh uwi ya kawi.

U Phrang nei daw wa boon kaam ware u wa u pa yong oo ym em ware u yoh por u, u yachem wa u San, hadien kattu katni sngi da li thooh u Phrang ya u San na yung yong oo wada slem ym em de u yachem ki.

U Phrang na dwar pchem da kbai u oo u San, ar le sien, khlem em wa thai napoh yung. U Phrang da kylli u pyn da oo ya oo hi "hawa ka dwar wai hi ko, ileh sang oo u San, cheiwon wiar u ini, chooh yn psiah bait O chapoh".

U Phrang mar ya psiah u chapoh da yoo u ya u San wadang dem u ha u chylliah, wa ki khmat wa pait klow nae. Mar ya yoo u kamtae da kylli u Phrang "hei, ileh me kamni, ym sñiaw chait mi mo? Nae mo wa em wa yoh me?" klam pynchrai u Phrang wei sooh rkhai.

U San kyruiñ wot u cha u Phrang dei khmat wasooh rkhai, da ong u "ari da'u Phrang ym sñiaw tangwa poi mi, chong nae, nga ngaiñ..... nae ta-om i yong nga hi i pyrthai"

U Phrang kylli u yow San "ileh me kamni khana ya nga la toh iwa hoi weiwa lada tanar mi u khana?"

U San chbot khlieh da jubab wot u "ish.... kam ka Puri Blai, wow thiah wow dem leh ym tip hi de O, waroh chimiet sa du ya ka, bait wa kynmoo, katchawa pait O, su i yong ka bait i dur khmat wa mih. Dalut ta-om iwa tip O ya ka, duwa langoh jhan O'u che lura."

"I dur Puri Blai mi heini dei sngi, yoosar da ku kani kawa iñ me laha khlieh, nae mo wa em wa yoh me nae mo... heiwon u rasun samen" klam kyndat u Phrang.

"Aa nae lok ieh daw khana won O ya me neini, to pi meitae yn mih noh i" da ong u San.

Heitae i por u Phrang kylli u na u San "cheiwon wiar mi nae, ileh me kini ki ar le sngi da yoo phaer hi-eh me?"

"Ym em nae lok ieh daw khana won O ya me, manda toh i por?" ong u San.

U Phrang leh da jubab u deiwa ong "nga boon hi-eh wa mut O'u khana ya me, tangwa hei boon kaam ware O kini ki sngi wadaw jied u montri khynnah u Syiem, tae ym yoh ware O'u ya parom yachem wa me."

Heitae lai wot ki chirup cha yung u Syiem, cha kawi na ki yalang wada pynman u Syiem hei yatoh wa kammon u jied ya u wi u montri khynnah hadien chitayaw. Ha kani ka yalang da em ar ngut ki khon khynroo ki montri ka dorbar u Syiem kiwa da kwah u

man montri khynnah. Kini ki ar ngut kynthup ki ya u Phrang wa u Rang, u Rang man u, u khon yong uwi u montri uwa dukhi bha uwa ki paitbah jooh khut sin ki, u Montri Rabon. U Montri Rabon man u, u jait bru u wow leh katwa em yow yoh yei wa thrang u.

Ha kani ka yalang da rai wow jied ya u khynroo uwa stad, uwa jem nood, uwa pliah bha ha ki kaam thma wa ki kaam hima, kamtae ter ter. Ha kani ka yalang da rai wa u pynman da ki boon jait ki yalehke pyllah kam i yasiat khnam, i kaam yaleh thma, ki kaam kammon u synchar ya ki khon ki rayot ka hima, kamtae ter ter.

Hadien chitayaw kini ki ar ngut da man ki kiwa da pynkhreh bha ha waroh ki liang, neitae da pynman ya kini ki yaleh pyllah. U Phrang ha kiwa boon ki liang da pynrem u ya u Rang, khamtam wa ki kaam kiwa yatoh wa ki rukom im ki khon wadooh ka hima, kiwa da tip u neiwa da yah da sikai u San ya oo.

Kam ha ka sngi khaddooh u Syiem khlem artatien da e u ka rai wada jied ya u Phrang u man u, u montri khynnah ha ka dorbar yong oo. U montri wa Khroo da pynman ya ka baamdoh yonglang kawa heh wa kmai hadien wa da chah jied u Phrang, ki paidbah na waroh ka Hima da wan poi ki, da ya chaad da kmen ki waroh chi miet. Heitae u Phrang da ong u ya u San "khublei chiboon lok wada em mi chirup wa nga waroh chi kattu, lym em tang me leh ym yoh hi O kani ka laad, alae lok em wa kwah O'u pyntipmit ya me, ka bru kawa maya tam O kawa daw bia won O ha kini ki

bnai wow wan, dang mut O'u pyntipmit ya me nadooh kini ki tayaw tangwa hei boon kaam ware O ha kini ki kaam ym yoh laad O, alae San."

U Phrang da yah u oo u San cha kawi ka yung hajan heitae, dep tae manda choh dwar u, da wai ka Tngen. U San da mar hi-eh u triang kam i diñ manda yoo u ka, ka Tngen, ka Tngen leh manda yoo ko ya u Phrang wa wan u chirup wa u San da khyrngiat wei kylla nood dei wym poi pyrkhat.

Heitae ong u Phrang "kani de synnae ka tae ka bru kawa ong O ya me, ka Tngen, ka bru kawa da rai kut O waroh chi rta, u em wa ka. Tngen uni u San, u lok wa maya tam O, uwa man kam u payu u yong nga."

Katdang em waka Tngen, u San ym em hi de u klam u tang chi kyntien wa dukha i mynsien wa da dap ki umkhmat kthang. Chwa wow mih ki na yung ka Tngen, u San dang heitae mih iklam u, da chim u ya ki kti ki yong kini ki ar ngut deiwa ong "ya ki chijur da chna kyrpang da u Blai...... dieh yow man kam kawi na ki jur ka wym kut de i maya, i wow neh parom khanarta."

Da liwan ki jiar jiar i thaw, u San da liwan u cha yung da ki khmat kiwa dap lada rngip tae da joo ki umkhmat. Da kylli u "ileh Blai wa leh mi kat deini, nawa dang khian O da e mi du i chitom i saja ya nga wa mynda poi i por wa yoh O du i suk dei lyndet won kamni, kattu cheiwon won u poi O?"

Ka Tngen leh da em hi i sñiaw ko ha mynsien ya u San nadooh ka sngi nyngkong wa yoo ko ya oo ha yaw, tang wym nood ko u klam ya oo neidaw wa da pyntipmit ka men Su ya ka wa u Phrang, wei wa u Phrang ym du i maya ya ka tangwa man u leh u khon u montri wa khroo u wa dap uwa biang, uwa ye u pyntoh pyntne ya ka waroh chi rta. Katwa u San han la maya u ka, ym em man u uwa dap wa biang wei wa man u, u khonswet rangli kam ka hi.

Hadien ini, u San wa u Phrang da im ki kam wa jooh im hi ki man ka sngi, manda toh por u lai ke u Phrang cha yung ka Tngen u San da yait u oo, deiwa e daw deini deitai, wym chah i sñiaw wow pait ya ka Tngen hawa em ko wa u Phrang.

U montri Rabon neidaw wa sñiawsih ware u wa ym em yoh montri khynnah u Rang, heitae da thooh laad u, kammon u katwa em wow pynman montri khynnah ya u Rang. Ha kawi ka miet u montri Rabon da rai u wow tynyap noh ya u Phrang, khnang wow ye u, u pynman montri ya u khon yong oo (u Rang). U montri Rabon da yasooh buit u wa ki bru yong oo kammon u tynyap ya u Phrang.

Ha kawi ka janmiet katwa u San wa u Phrang dang wan ki narood wah dalai luti ki na kawi ka khloo syndet syndet damih uwi u bru uwa da spaiñ murieh khmat bha da ka that wa yong lakam wow rieh noh hadien wa da dep u leh kaam sih, ha ka kti yong oo da ksoh u da ka wait wa dang dep chut pynnep bha wei wada ñiam ya kani ka wait da i bih. Da tia u cha ki, mar ya poi hajan ki uni u bru da ong u "i por

montri khynnah mi kattu da kut i!!" Heitae da taan u ya ka kti wa ksoh wait u cha dien yow dung ya u Phrang, heitae u San mar ya yoo u yeitae da yeiñ u hakhmat u Phrang, ka wait da dung kö sup ya'u San, uni u bru mar ya dep dung da yut wot u neini i thaw khlem pait yei yi dung u wada doom ware i bneiñ, weiwa dajoor ware i tieñ.

U San, pat wot u khnap ha madan wa i snam wakai chaer chaer na kpoh yong oo. U Phrang mar ya kamtae da khyrngiat yongbru u, da ksoh wot u ya u San wa ki umkhmat wa joo na ki khmat yong oo, da kbai u "rap rap da em kiwa choon ya i rap rap..."

Dei chy'oh wa yaam da ong u "ileh, ileh San da leh mi kamni, choon ki bru ya nga ileh pynchah mi da me ileh ? Ym maap hi de a me kattu, pi lai i cha yung pi, pynchkeh San pynchkeh dap chynrang."

"Lok da im O sadu hei suk wa me i jingim wym jooh mutdur oo u yoh, da ė mi ya nga, da pynim mi ya u dieñ wa da yap, ym em kiwa ha yung ha sem O lait na me wa ki yong phi, lada jia iwon iwon ya me nga won u poi O cheiwon?" da ong u San ya u Phrang dei chy'oh wa kyrbeh.

Da ong chooh chooh u San "ha ka tu ka sngi wa li thooh mi nga, la dang kynmoo mi em iwa nga mut O'u khana ya me tangwa ong O daw khana won O ya me, manda toh i por ladang kynmoo mi. leh yn khana noh a ki katni, mut O'u khanna ya me neibhah kawi ka kynthai kawa da maya O, ka Tngen, tangwa ym nood O'u pynmih yei tae ha ka nei daw wa tieñ O ya

ka mynried ka yong nga, neibhah wa nga da maad ki ini i jingim wa kamni, tae manda pyntipmit mi nga ha katu ka sngi wa chah jied mi kam u montri khynnah da dap O dei kmen wa yoh ko u bru wakam me, dieh maya sumar sukhaer ya ka, nga u wow pait ya phi na jrong chirup wa ka bei u pa O, da slem wa kwah O'u yachem wa ki."

Kat nangklam ki khmat naghip nanghip u San.

U Phrang kdung u ya u San, deilang wa ki umkhmat wa kai lakam wa khymblob wei ñiawyaam khyrngang, "lai suk lok San, heini da pynyoo mi yei maya wa sakhiat".

Aa !! Ri Jaiñtia

Ka Ri cha jngai wada burom,
Ka Ri waboon kiwa ya khana ya parom,
Ya pha ym em de walet,datip da ki hajar,
Ka Ri Khad-ar Daloi, ka Ri ki Pnar;

Aa, Ri waboon ki loom ki wah,
Ka Ri waboon ki sim ki doh wapah,
Hajar ki jingim kiwa uiñ walai,
Ka Ri wada chna kyrpang Ki Syiem Ki Blai;

Ka lyaer napha wariñ,wa pynhiar mynsien,
Ki soh ki pe wabang u baam, dahun mynsien,
Ki um wa jngiar napha wadih,
Waroh kini katni daman bih!!

Changped changpar waki thwai ki langen,
Katni waroh da chong rngiem,
Ym bien de ki u khih u kai,
Wada yap i sniaw u bru pyrthai;

Pha ka wym jooh niaw chiliang,
U won u heh u won u khian,
Ha ki swait ki kdung yong pha
Kdup lut pho dei maya;

Nadooh nachwa ki por ki sngi,
Hadooh katni wa mynried mankawi,
Napha wamih ki Mar wa ki Khlawait,
Ki Rangbah Stieh ki Khla Ka Wait;

Damih ki lalot wa ki mane spah,
Aa !! ki khon tham kwah r'hah,
Kiwa kdur ha jrong miaj ya pha u da,
Duwa sympat ka tyngka rangip ki hawa chynna;

Kyrsu ya ka pateiñ yow lait ko nei syndem,
Yei nam u warim u bood hadooh wa chem,
E wow mih ki khai ki piar kiwow yieñ wow tayar,
Neiwa sih waroi yow ye u yait u kiar;

Ya pha u bynda O wei jingim,
Ya pha wei jingim u chim,
Da u Khnam ka Ryntieh ka Wait ka Stieh,
Wow yeiñ yaleh ha wache walieh;

U im i pyrtuid u sah i naam yong pha,
Aa RI JAIÑTIA, a ri wa maya,
Kat pha tae ym em de ha pyrthai
Ka Ri wada booh kyrpang ki Syiem ki Blai;

Ileh Cha ?

Da jngai wapoor i naam i burom yong nga,
Ha pyrthai wym chem de phi kat nga,
Dieh thooh waroh chi tyllup ka pyrthai,
Kat nga ym em wa miat kynthai,

Da kylli da takit phi nei bynta yong nga,
Da klam da parom da khana du kat ya nga,
Da pisa i man i long yong phi,
Wym sñiawthooh de walai ki por ki sngi,

Na ka sngi nyngkong wa yoo phi ya nga;
Da ngait, da kubur phi du kat ha nga,
Ym tip thiah tip dem hi de phi,
Cha nga waher i jingmut man ka sngi,

Nawa sdang da pynchiap ha nga,
Wa ha pyrthai wym em kat nga,
Chiboon nga da yooluti,
Wow pynhun wow pynim ya nga du phi,

Da maya da sukhaer phi ya nga,
Da pynsum pynsleh ya nga,
Da e da khlai ki kular ki smai,
Kamni, i sñiaw kat nga ym em ha pyrthai;

Katni won ki daw wawan ha nga,
Kiwa da pyntakha ya nga,
Nei yi i daw na nga kwah phi u jngai?,
Toh hi nei leh yong nga maai?;

Wym ksoh phi ya ki kular da e ha nga,
Waroh chir'ta chirup wanga,
Da tyngkheiñ yabor ya ki kular,
Wa phi khlem pyrkhat da khlai har har,

Manda dier i por da kwah biang ya nga,
Da sñiawthooh wym em de kat nga,
Sa du hei sñiawsih wei silet katni,
Da kylli phi, ileh cha kamni ?

Numa Tarat

Hawa chong O samen kamni,
Khlak haer i jingmut O cha phi,
Da kynmoo biang O ya kitu ki sngi,
Katwa dang em phi cheini;

Dahok sakhiat i man bru phi,
Kiwa da sumar da sukhaer,
Ya ka yung wa ka Ri waroh kawi,
Wym e hi de tang u sep ka sngi;

Du kamtu hi-eh, wan phi,
Cheiwon won em phi katni?,
Cha jngai na nga dalai,
Kattu sadu ki umkhmat wakai;

Cheiwon lai ki tu kipor,
Kipor ki wa kordor,
Kamni hieh ya nga ieh phi,
Kattu cheiwon u poi O neini?

Chirup da em ryngkat,
Da chong sylli chong pyrkhat,
Kattu yi wow kdaw wow pynyoo?
Ki luti wym chynna wym yoo,

Samen ya nga heini wa ieh phi,
Du chibet chipor donhi ya emlang i,
Lada yoh O ka lad,
Waphi cheitu kwah O'u kaap,

Nadooh wa na nga jngai phi,
I katni da pyntoh dor i pynda i ya i hi,
Ileh wym ye de i u bood,
Ya ki nongmuna waphi dabooh?

Ileh ya nga ieh phi,
Nga kattu da samen da rangli,
Ya phi nga dang yoo luti,
Sñiawbha wan cheini, wan noh katni;

Ong neiwon u li thooh, u li khloh?
Ha kam kini ki sngi yaphi waroh,
Alae ya nga tae wan chdooh wan khroh,
Ha kipor wadoom wa langoh;

Photograph and Cover Design by

Leaping Frogs Media, Chutwakhu, Jowai